

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/465
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.5.2023/32
Karar Numarası : 2023/482
Başvuran : L. N.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. İdare ve Gözlem Kurulunun koşullu salıverilmeye esas değerlendirme kararının hukuka aykırı olduğu iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 30/11/2022 tarihinde koşullu salıverilme hükümleri gereği tahliye olması gerektiğini ancak infazının üç ay süre ile uzatılmasına ve yeniden değerlendirme yapılmasına karar verildiğini, üç aylık uzatma kararının ardından 22/3/2023 tarihinde İdare ve Gözlem Kurulunun durumunu yeniden değerlendirmek için toplandığını, Kurul toplantısında Cumhuriyet savcısı tarafından kendisine neden tarafsız koşula geçmediğinin sorulduğunu, kendisi gibi düşünen insanların yanında olmak istediğini beyan ettiğini, yine Cumhuriyet savcısı tarafından "...'yı terör örgütü olarak görüyor musun?" şeklinde soru sorulduğunu, adı geçen örgütü terör örgütü olarak görmediğini söyleyerek soruyu cevapladığını, bu cevabın ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini, nitekim ceza infaz kurumundan tahliye edilen diğer arkadaşlarına böyle sorular sorulmadığını, verdiği cevaplar sonrasında "Her ne kadar şekil yönünden olumsuz bir durum tespit edilemese de suçundan pişman olmadığı ve örgütsel bağının devam ettiği, tekrar suç işleme potansiyelinin olduğu, bunun sonucu olarak toplumla bütünleşmeye hazır olmadığı ..." gerekçesiyle tahliyesinin engellendiğini, siyasi düşüncelerinden dolayı İdare ve Gözlem Kurulu tarafından ayrımcılığa maruz kaldığını, ailesinin depremden etkilendiğini, tahliye olamamasıyla birlikte deprem sürecinin daha da zorlaştığını iddia etmekte ve mağduriyetinin giderilmesi için gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yargı Yetkisi" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır."

4. Anayasa'nın "Mahkemelerin Bağımsızlığı" başlıklı 138'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı

kanaatlerine göre hüküm verirler.

(2) Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

(...)"

5. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. "

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

"(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. "

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği..., ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarında karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı ... yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

12. Bununla birlikte başvuru, İdare ve Gözlem Kurulunun başvuran hakkında verdiği koşullu salıverilmeye

esas değerlendirme kararın hukuka aykırı olduğu iddiasına ilişkindir.

13. 23/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu'nun 4'üncü maddesinde; hükümlülerin cezalarının infazı ve tahliyelerine ilişkin şikâyetleri inceleyip karara bağlamanın infaz hâkimliğinin görevi olduğu, 6'ncı maddesinde ise, infaz hâkiminin kararlarına karşı şikâyetçi veya ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından, tebliğden itibaren yedi gün içinde infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine itiraz edilebileceği düzenlenmiştir

14. Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, başvuranın Kurul kararlarına karşı işlemin öğrenildiği tarihten itibaren on beş gün, işlemin yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikâyet yoluyla infaz hâkimliğine başvurabileceği anlaşılmıştır.

15. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler ile yargı organlarında görölmekte olan uyuşmazlıkların Kurumun görev alanına girmeyeceği düzenlenmiştir.

16. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanunu'nun 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/5/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ
Üye

e-imzalıdır

İsmailAYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye

